

YARGITAY KARARLARI

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/4512
KARAR NO : 2021/10579

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : SURUÇ ASLİYE HUKUK (TÜKETİCİ) MAHKEMESİ
TARİHİ : 28/10/2020
NUMARASI : 2020/467-2020/387
DAVACI : MAHMUT AKBAŞ VEK. AV. TANER TURALI
DAVALI : DİCLE EDAŞ VEK. AV. ABDULLAH KAHRAMAN

Taraflar arasındaki menfi tespit davasının mahkemece yapılan yargılaması sonucunda, davanın reddine yönelik olarak verilen hükme karşı Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulmakla; dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı; elektrik abonesi olduğu davalı şirketin yokluğunda ve usule aykırı olarak hakkında kaçak elektrik kullanım tespit tutanağı düzenlediğini, sonrasında da bu tutanağa istinaden 5.604,34 TL borç tahakkuk ettirdiğini ileri sürerek; fazlaya ilişkin hakkı saklı kalmak üzere, şimdilik 10 TL'lik kısım yönünden davalı şirkete borçlu olmadığını tespitini talep etmiş; 14/10/2020 tarihli ıslah dilekçesi ile talebini 2.008,43 TL'ye artırmıştır.

Davalı şirket; abonesi olan davacının kaçak elektrik kullandığının tespit edilmesi üzerine durumun tutanağa bağlandığını savunarak davanın reddini istemiş, tahkikat duruşmasında ise alacağın zamanaşımına uğradığını beyan etmiştir.

Mahkemece; davacı hakkında kaçak elektrik kullanımına ilişkin tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren iki yıldan fazla zaman geçtiği, davalı şirket tarafından süresi içinde sunulan cevap dilekçesinde zamanaşımı def'inde bulunulduğu, bu nedenlerle tespiti istenilen borcun zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 02/06/2021 tarihli yazısında; *davalının cevap dilekçesinde zamanaşımı def'ini ileri sürmediği, 28/10/2020 tarihli duruşmada zamanaşımı def'inde bulunduğu, süresinde ileri sürülmeyen zamanaşımı def'ine ilişkin davacının açık muvafakat beyanının bulunmadığı, kaldı ki davacı ile davalı arasında elektrik aboneliğine ilişkin sözleşme bulunduğu hususunda uyumsuzluk bulunmadığı, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 146 ncı maddesinde her alacağın on yıllık zamanaşımına tabi olduğunun hükme bağlandığı, davalı hakkında kaçak elektrik tutanağının tutulduğu tarihten itibaren zamanaşımı süresi içinde dava açıldığı, bu nedenlerle mahkemece; davalının zamanaşımı def'i reddedilip, işin esasına girilmesi gerekirken, yazılı şekilde davanın reddine karar verilmesinin usul ve kanuna aykırı bulunduğu ileri sürülerek;* hükmün, kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Uyumsuzluk; davacı elektrik abonesi tarafından, kaçak elektrik kullanıldığına dair iddianın ve buna bağlı olarak yapılan tahakkukun yerinde olmadığı iddiasıyla, davalı şirkete ödenilen kaçak elektrik tüketim bedelinin iadesinin istenildiği davada, zamanaşımının dolduğu gerekçesi ile verilen kararın yerinde olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun'un 73 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca, tüketici mahkemelerinde görülecek davalar basit yargılama usulüne göre yürütülür.

Basit yargılama usulü, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 316 vd. maddelerinde düzenlenmiş olup, aynı Kanun'un 322 nci maddesinde basit yargılama usulü ile ilgili hüküm bulunmayan hâllerde yazılı yargılama usulüne ilişkin hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

HMK'nın "Dilekçelerin verilmesi" başlıklı 317 nci maddesi uyarınca;"Dava açılması ve davaya cevap verilmesi dilekçe ile olur.

Cevap süresi, dava dilekçesinin davalıya tebliğinden itibaren iki haftadır. Ancak mahkeme durum ve koşullara göre cevap dilekçesinin bu süre içinde hazırlanmasının çok zor yahut imkânsız olduğu durumlarda, yine bu süre zarfında mahkemeye başvuran davalıya, cevap süresinin bitiminden itibaren işlemeye başlamak, bir defaya mahsus olmak ve iki haftayı geçmemek üzere ek bir süre verebilir. Ek cevap süresi talebi hakkında verilen karar taraflara derhâl bildirilir."

Aynı Kanun'un "İddia ve savunmanın genişletilmesi veya değiştirilmesi yasağı" başlıklı 319 uncu maddesine göre de; "İddianın genişletilmesi veya değiştirilmesi yasağı dava açılmasıyla; savunmanın genişletilmesi veya değiştirilmesi yasağı cevap dilekçesinin mahkemeye verilmesiyle başlar". HMK'nın 322 nci maddesi atfıyla basit yargılama usulünde de uygulanan 141 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre ise; "İddia ve savunmanın genişletilip değiştirilmesi konusunda ıslah ve karşı tarafın açık muvafakati hükümleri saklıdır".

Açıklanan bu kanun hükümleri uyarınca, maddi hukuktan kaynaklanan bir def'i olup; usul hukuku anlamında ise bir savunma aracı olan zamanaşımın, tüketici mahkemelerinde görülen davalarda, cevap süresi içinde verilen cevap dilekçesinde ileri sürülmesi gerekir. Sonradan zamanaşımı def'inin ileri sürülmesi, savunmayı genişletme yasağına tabidir. Bu nedenle, davalı, sonradan davacının açık muvafakati veya ıslah yolu ile zamanaşımı def'inde bulunabilir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; davalı tarafından verilen cevap dilekçesinde zamanaşımı def'i ileri sürülmemiştir. Her ne kadar, davalı vekili 28/10/2020 tarihli tahkikat duruşmasında davanın zamanaşımına uğradığını bildirmiş ise de, savunmanın genişletilmesine davacı tarafından açıkca muvafakat edilmemiştir.

Bundan ayrı, hukuki işlemlerden ve bunun en yaygın türü olan sözleşmeden doğan borçlarda, borçlunun borcunu anlaşılmaya uygun olarak yerine getirmesi gerckir. Borçlu anlaşılmaya uygun hareket etmezse, alacaklı borca aykırılık hükümlerini işletir ve mümkün ise borcun aynen ifasını, değilse doğan zararının giderilmesini talp eder.

Eldeki davada; davacı ile elektrik hizmeti sunan davalı şirket arasında, davacının meskeninde kullandığı elektrik hizmetine ilişkin abonelik sözleşmesi imzalandığı, davacının sözleşme hükümlerine aykırı olarak kaçak elektrik kullandığı yönündeki tespit nedeni ile davalı şirketin davaya konu bedeli talep ettiği, davacının da sözleşme hükümlerine aykırı bir davranışının bulunmadığını ileri sürerek, davalı şirkete borçlu olmadığını tespitini istemiştir.

Bu itibarla, taraflar arasında imzalanan sözleşmeden sonra sözleşmeye aykırı davranıştan kaynaklanan uyumsuzluğun, sözleşme hukuku çerçevesinde çözümlenmesi gerektiği, buna bağlı olarak davada 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 146 nci maddesinde öngörülen on yıllık zamanaşımı süresinin uygulanması gerektiği ortadadır.

Ŗu durumda, mahkemece; davalı tarafından ileri sŖrŖlen zamanaŖımı def'inin reddi ile davanın esasının incelenmesi ve ulaŖılacak sonuca gŖre bir karar verilmesi gerekirken, yanılığı değerlendirme ve eksik inceleme ile davanın zamanaŖımı nedeniyle reddine karar verilmiŖ olması usul ve kanuna aykırı olup, Adalet Bakanlığının yerinde gŖrŖlen kanun yararına temyiz talebinin kabulŖ gerekir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığının kanun yararına temyiz talebinin kabulŖ ile HMK'nın 363 ŖncŖ maddesinin ikinci fıkrası uyarınca kararın sonuca etkili olmamak Ŗzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin ŖŖncŖ fıkrası uyarınca gereği yapılmak Ŗzere bozma kararının bir Ŗrneęinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gŖnderilmesine, 21/10/2021 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/4894

KARAR NO : 2021/10580

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : SURUÇ ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ

TARİHİ : 17/06/2020

NUMARASI : 2020/186-2020/178

DAVACI : BOZAN YILDIZ VEK. AV. NURULLAH GÜMÜŞLÜ

DAVALI : DİCLE EDAŞ VEK. AV. ABDULLAH KAHRAMAN

Taraflar arasındaki istirdat davasının mahkemece yapılan yargılaması sonucunda, davanın kabulüne yönelik olarak verilen hükme karşı Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulmakla; dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı; elektrik abonesi olduğu davalı şirketin gerçeğe aykırı olarak hakkında kaçak elektrik kullanım tespit tutanağı düzenlediğini, sonrasında da bu tutanağa istinaden 1.548,28 TL kaçak elektrik kullanım bedeli tahakkuk ettirdiğini ileri sürerek; fazlaya ilişkin hakkı saklı kalmak üzere, şimdilik 10 TL'lik kısım yönünden davalı şirkete borçlu olmadığını tespitini talep etmiş; 16/06/2020 tarihli islah dilekçesi ile talebini 1.548,28 TL'ye artırmıştır.

Davalı şirket; abonesi olan davacının kaçak elektrik kullandığının tespit edilmesi üzerine durumun tutanağa bağlandığını, ayrıca kaçak elektrik kullanımının fotoğraflanarak tutanak ekine eklendiğini, kaçak tutanağının aksini iddia eden davacının bu hususu ispatlaması gerektiğini savunarak, davanın reddini istemiştir.

Mahkemece; alınan bilirkişi raporu ile davacı tüketicinin kaçak elektrik kullanmadığının belirlendiği, dolayısıyla 1.548,28 TL'nin davacıdan herhangi bir dayanak olmadan tahsil edildiği gerekçesiyle; kaçak tutanağından dolayı borçlu olmayan davacı tarafından ödenen 1.548,28 TL'nin, ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 17/06/2021 tarihli yazısında; *kaçak elektrik tutanağının aksi sabit oluncaya kadar geçerli belgelerden olması nedeniyle öncelikle kaçak tespit tutanağının düzenlendiği tarih itibarıyla yürürlükte olan yönetmelik hükümleri uyarınca, davalı şirketin davacıdan isteyebileceği kaçak kullanım bedelinin hesaplanarak denetime elverişli rapor alınması ve hasul olacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ile yoruma dayalı bilirkişi raporuna göre yazılı şekilde hüküm kurulmasının usul ve kanuna aykırı bulunduğu, diğer taraftan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 281 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan, tarafların raporunun tebliğinden itibaren iki hafta içinde rapora itiraz edebileceklerine ilişkin düzenleme gözardı edilerek, 15/06/2020 tarihinde davalıya tebliğ edilen bilirkişi raporuna itiraz süresinin dolacağı 30/06/2020 tarihi beklenmeden, davalı*

vekilinin mazeret dilekçesi sunarak katılmadığı 17/06/2020 tarihli duruşmada hüküm kurulduğu, bu durumun 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 27 nci maddesinde yer alan "hukuki dinlenilme hakkı"nı kısıtladığı için doğru bulunmadığı ileri sürülerek; hükmün, kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

1)Uyuşmazlık; kaçak elektrik kullanıldığına dair iddianın ve buna bağlı olarak yapılan tahakkukun yerinde olmadığı iddiasıyla, davalı şirketçe tahakkuk ettirilen kaçak elektrik tüketim bedeli nedeniyle borçlu bulunulmadığının tespiti (yargılama sırasında borcun davalı şirkete ödenmiş olması nedeniyle istirdat) istemine ilişkindir.

Bilindiği üzere, menfi tespit davasında ispat yükü, kural olarak davalı alacaklıya düşer. Diğer bir anlatımla, davacı (borçlu), davalının (alacaklının) varlığını iddia ettiği hukukî ilişkiyi (meselâ borcu) sadece inkâr etmekle yetinmekte ise, yani bu hukukî ilişkinin (borcun) hiç doğmadığını ileri sürmekte ise ispat yükü davalıya düşer. Çünkü hukukî ilişkinin (borcun) varlığını iddia eden davalı olduğu için, ispat yükü davalı alacaklıya düşer (6100 sayılı HMK m. 190; 4721 sayılı TMK m.6).

Diğer taraftan, 6100 sayılı HMK'nın "İlamların ve resmî senetlerin ispat gücü" başlıklı 204 üncü maddesi; "

(1) İlamlar ile düzenleme şeklindeki noter senetleri, sahteliği ispat olunmadıkça kesin delil sayılırlar.

(2) İlgililerin beyanına dayanılarak noterlerin tasdik ettikleri senetlerle diğer yetkili memurların görevleri içinde usulüne uygun olarak düzenledikleri belgeler, aksi ispatlanıncaya kadar kesin delil sayılırlar.

(3) Mahkeme, yukarıdaki belgelerden biri hakkında şüphe uyandıran bir hâl görürse, ilgili dairenden açıklama isteyebilir." hükmünü düzenlemektedir.

Bu aşamada, uyuşmazlığın çözümü için konu ile ilgili mevzuatın da incelenmesi gerekmektedir.

20/02/2001 tarihli 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu kurulmuş, kurumun yetkili organı olan Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından çıkartılarak 08/05/2014 tarihli ve 28994 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliğininin 26 ncı maddesinde;

"(1)Gerçek veya tüzel kişinin;

a) Kullanım yerine ilişkin olarak; perakende satış sözleşmesi veya ikili anlaşma olmaksızın dağıtım sistemine müdahale ederek elektrik enerjisi tüketmesi,

b) Dağıtım sistemine veya sayaçlara veya ölçü sistemine ya da yapı bina giriş noktasından sayaca kadar olan tesisata müdahale ederek, tüketimin doğru tespit edilmesini engellemek suretiyle, eksik veya hatalı ölçüm yapılması veya hiç ölçülmeden veya yasal şekilde tesis edilmemiş sayaçtan geçirilerek, mevzuata aykırı bir şekilde elektrik enerjisi tüketmesi,

c) Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişinin ilgili mevzuata uygun olarak kestiği elektrik enerjisini, mücbir sebep halleri dışında; yükümlülüklerini yerine getirmeden dağıtım lisansı sahibi tüzel kişinin izni dışında açması," hâlleri kaçak elektrik enerjisi tüketimi olarak kabul edilmiştir.

Aynı maddede; "(2) Yapılan kontrollerde, kaçak elektrik enerjisi tüketildiğine dair bir şüpheye sebep olacak bir bulguya rastlanılması halinde bu Bölüm uyarınca belirlenen yöntemler çerçevesinde kaçak tespit süreci başlatılır.

(3) Kaçak elektrik enerjisi tüketiminin tespit edilmesinde, ilgili tüzel kişinin tespitini doğru bulgu ve belgelere dayandırması ve tüketici haklarının ihlal edilmemesi esastır. Kaçak işleminin başlatılması için bu sürecin sonunda kaçak elektrik enerjisi kullanımının tespiti gereklidir.” düzenlemesine yer verilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin “Kaçak elektrik enerjisi kullanımı tespit süreci” başlıklı 27 nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir: “(1) 26 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan hususlar göz önünde bulundurularak; kullanım yerinde yapılan kontrollerde, gerçek veya tüzel kişiler tarafından;

a) Dağıtım sistemine veya ölçü sistemine ya da tesisata tüketimin doğru tespit edilmesini engellemek suretiyle yapılan müdahalelerin tespiti veya 26 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi hallerinde,

(...) EK-1’de yer alan kaçak tespit tutanağı düzenlenir.

(2) Tutanaklarda yer alan bilgilerin eksiksiz ve okunaklı olarak doldurulması esastır.”

Tüm bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; mesken aboneliği olan davacı hakkında, dağıtım lisansına sahip tüzel kişi olan davalı şirkete bağlı görevliler tarafından düzenlenen 01/03/2016 tarihli kaçak elektrik tespit tutanağında, abonelinin nötr kumanda (kontaktör) kullanarak kaçak elektrik kullandığı tespit edilmiştir.

Davaya konu 01/03/2016 tarihli tutanağın, bir özel hukuk tüzel kişisi olduğu tartışmasız olan davalı şirkette hizmet akdiyle çalışan görevliler tarafından düzenlenmiş olduğu gözetildiğinde, HMK’nın 204 üncü maddesinin ikinci fıkrasında hüküm altına alınan belgelerden olmadığı tartışmasızdır. Eş söyleyişle, kaçak elektrik tutanağı, aksi sabit oluncaya kadar geçerli belgelerden değildir.

Diğer taraftan, yukarıda açıklanan yönetmelik hükümleri özellikle “Kaçak elektrik enerjisi tüketiminin tespit edilmesinde, ilgili tüzel kişinin tespitini doğru bulgu ve belgelere dayandırması ve tüketici haklarının ihlal edilmemesi esastır.” şeklindeki düzenleme ile menfi tespit davalarındaki genel kural birlikte değerlendirildiğinde; ispat yükü, aboneliği olan davacının sözleşme hükümlerine aykırı olarak kaçak elektrik kullandığı yönündeki tespite dayanarak davaya konu bedeli talep eden davalı şirkete aittir.

Şu durumda; Adalet Bakanlığının “kaçak elektrik tutanağının aksi sabit oluncaya kadar geçerli belgelerden olması nedeniyle öncelikle kaçak tespit tutanağının düzenlendiği tarih itibarıyla yürürlükte olan yönetmelik hükümleri uyarınca, davalı şirketin davacıdan isteyebileceği kaçak kullanım bedelinin hesaplanarak denetime elverişli rapor alınması ve hasıl olacak sonuca göre karar verilmesi” gerektiği yönündeki kanun yararına temyiz itirazının reddi gerekir.

2) HMK’nın “Bilirkişi raporuna itiraz” başlıklı 281 inci maddesinin birinci fıkrası;

“(1) Taraflar, bilirkişi raporunun, kendilerine tebliği tarihinden itibaren iki hafta içinde, raporda eksik gördükleri hususların, bilirkişiye tamamlattırılmasını; belirsizlik gösteren hususlar hakkında ise bilirkişisinin açıklama yapmasının sağlanmasını veya yeni bilirkişi atanmasını mahkemeden talep edebilirler.” hükmünü içermektedir.

Dosyadaki bilgi ve belgelerden; 08/06/2020 tarihli bilirkişi raporunun, 15/06/2020 tarihinde davalı tarafa tebliğ edildiği ancak mahkemece kanunda öngörülen iki haftalık sürenin dolması beklenmeden 17/06/2020 tarihinde davanın esası hakkında karar verildiği anlaşılmıştır.

Bu itibarla, mahkemece; tarafların tebliğden itibaren iki hafta içinde bilirkişi raporuna itiraz edebileceklerine ilişkin hüküm gözardı edilerek, davanın esası hakkında karar vermek suretiyle davalı tarafın HMK'nın 27 nci maddesinde hüküm altına alınmış olan hukuki dinlenme hakkının kısıtlanmış olması, usul ve kanuna aykırı olup, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz itirazının kabulü gerekir.

SONUÇ: Yukarıda birinci bentte açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığının kanun yararına temyiz itirazının **REDDİNE**, ikinci bentte açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığının kanun yararına temyiz itirazının kabulü ile HMK'nın 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine, 21/10/2021 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/5278

KARAR NO : 2021/11404

**T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I**

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İZMİR 4. TÜKETİCİ MAHKEMESİ

TARİHİ : 01/04/2019

NUMARASI : 2019/38-2019/127

DAVACI : ETS ERSOY TURİSTİK SERVİSLERİ A.Ş.

VEK. AV. HAYRİYE KURT

DAVALI : MUSTAFA KEMAL ERCEĞİL VEK. AV. NEDİM KARADAĞLI

Taraflar arasındaki tüketici hakem heyeti kararına itiraz davasının mahkemece yapılan yargılaması neticesinde davanın usulden reddine, dair kesin olarak verilen hükmün Adalet Bakanlığınca kanun yararına bozulması istenilmekle; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, davalının paket tur satın aldığını, sağlık sebebiyle katılamadığı paket tur bedelinin iadesi için hakem heyetine başvurduğunu, hakem heyetince şirketin 3. kişilere ödediği ve iadesi mümkün olmayan bedelleri de içerir şekilde paket tur bedelinin tamamının tüketiciye iadesine karar verildiğini, söz konusu kararın usul ve yasaya aykırı olduğunu belirterek Bayraklı İlçe Tüketici Hakem Heyeti Başkanlığı'nın 13/12/2018 tarih 058620180002470 sayılı kararının iptalini, tedbiren durdurulmasını talep etmiştir.

Davalı, davacı şirketin internet sitesinden paket tur satın aldığını, çşinin rahatsızlığı nedeniyle seyahatin açığa alınmasını, başka seyahatte kullanılmasını veya ücretin iadesini talep ettiğini, davacı tarafın taleplerinin hiç birini kabul etmediğini, bu nedenle hakem heyetine başvurduğunu savunarak davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece; bilirkişi ücretinin yatırılmasına dair verilen 01.03.2019 tarihli ara kararının 07/03/2019 tarihinde davacıya tebliğ edildiği ve kesin süre içinde davacı vekilinin dayandığı bilirkişi delili için ücretini yatırmadığı, 6100 sayılı HMK'nun 194 maddesi gereğince davacı tarafın itirazını ispata yarar şekilde somutlaştırmadığı, itirazını ispatlayamadığı gerekçesiyle itirazın usulden reddine karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 31/05/2021 tarihli yazısında; taraflara usulüne uygun şekilde duruşma gününü gösterir davetiye tebliği ile duruşma açılarak, 6100 sayılı HMK'nın ilgili hükümleri uyarınca gerekli inceleme yapılarak tarafların uzlaştıkları ve uzlaşamadıkları hususlar belirlenerek tahkikat aşamasına geçilmesi gerekirken, mahkemece dosya üzerinden

yapılan inceleme sonucu ile karar verilmesinin ve yine delil ikamesi avansı niteliğinde olan bilirkişi ücretinin yatırılmaması durumunda mahkemece 6100 HMK'nın 324 üncü maddenin ikinci fıkrası gereğince, o delilin ikamesinden vazgeçilmiş sayılacağına karar vermek yerine, delil ikamesi avansını dava şartı olarak nitelendirilerek davanın usulden reddine karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın, 6100 sayılı HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Uyuşmazlık; davalının sağlık sorunları nedeniyle katılmadığı paket tur bedelinin iadesine dair verilen hakem heyeti kararının iptali istemine ilişkindir.

1-Öncelikle tahkikat aşamasına geçilmeden dosya üzerinden verilen ara kararlar dosyanın bilirkişiye gönderilmesince ilişkin hususun usul ve yasaya uygun olup olmadığının açıklığa kavuşturulması gerekir.

Davacı davasını açtıktan sonra mahkemece 28/01/2019 tarihinde tensip tutanağı başlıklı tutanakla tensip yapılmış olup taraflara delillerini bildirmek üzere süre verilmeden, taraf delilleri toplanmadan, ön inceleme duruşması yapılmadan ve duruşma günü belirlenmeden hiçbir ivedilik ve zaruret olmadığı halde 01.03.2019 tarihinde dosya üzerinden ara karar kurularak bilirkişi incelemesi için avans yatırılması talep edilmiştir.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 137 ve devamı maddelerinde ön inceleme müessesesi düzenlenmiş, tüketici mahkemelerinin tabi olduğu basit yargılama usulüne ilişkin olarak da 320'nci madde hüküm altına alınmıştır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanuna göre, hukuk mahkemelerinde ön inceleme yapılmadan tahkikata geçilemez. Taraf dilekçelerinde belirtilen getirtilmesi mümkün deliller toplanıp, tahkikat aşamasına geçildikten sonra bilirkişi incelemesi yapılabilir.

Mahkemece, bu usullere riayet edilemeden dosyanın bilirkişi incelemesine gönderilmesi için dosya üzerinden ara karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekir.

2-Kanun yararına bozma sebebi olarak gösterilen delil ikamesi avansı niteliğinde olan bilirkişi ücretinin süresinde yatırılmamasına ilişkin hususunun incelenmesinde; Mahkemece 01.03.2019 tarihinde duruşma açmaksızın dosya üzerinden verdiği ara kararının 1. bendinde "davacı vekiline 400,00- TL bilirkişi ücretini mahkeme veznesine yatırmak üzere ara kararın tebliğinden itibaren başlamak üzere iki hafta kesin süre verilmesine, süresinde yatırılmadığı takdirde davanın usulden reddine karar verileceğine," karar verilmiş; kesin süre içerisinde davacı vekili tarafından ödeme yapılmadığından itirazın usulden reddine karar verilmiştir.

01.10.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı HMK. 114/g maddesine gider avansı dava şartı olarak düzenlenmiştir. Aynı Kanununun 120. maddesinde; "davacı, yargılama harçları ile her yıl Adalet Bakanlığınca çıkarılacak gider avansı tarifesinde belirlenecek olan tutarı, dava açarken mahkeme veznesine yatırmak zorundadır. Avansın yeterli olmadığının dava sırasında anlaşılması halinde, mahkemece, bu eksikliğin tamamlanması için davacıya 2 haftalık kesin süre verilir" hükmüne; yine 324. maddesinde ise "tarafların her biri ikamesini talep ettiği delil için mahkemece belirlenen avansı, verilen kesin süre içinde yatırmak zorundadır. Taraflar, birlikte aynı delilin ikamesini talep etmişlerse, gereken gideri yarı yarıya avans olarak öderler. Taraflardan birisi avans yükümlülüğünü yerine getirmezse, diğer taraf bu avansı yatırabilir. Aksi halde, talep olunan delilin ikamesinden vazgeçilmiş sayılır. Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edemeyeceği dava ve işler hakkındaki hükümler saklıdır" hükmü yer almaktadır.

HMK. 120. maddesindeki gider avansı ile ilgili düzenlemenin HMK. 324. maddesindeki delil ikamesi için avans kurah ile birlikte değerlendirilmesi ve dava şartı olan gider avansının delillerin ikamesi dışındaki yargılama giderleri için dikkate alınması gerekir.

Dolayısı ile delil ikamesi için alınacak avans ile dava şartı olan gider avansının birbirinden ayrılması delillerin ikamesi için alınacak avansın gider avansı içinde yer almaması zorunludur.

Tanık dinlenilmesi, bilirkişi raporu alınması, keşif gideri gibi delil ikamesine yönelik giderlerin gider avansı içinde değerlendirilme olanağı HMK'nın 324. maddesi düzenlemesi karşısında yoktur. Ayrıca delil ikamesi avansının da ispat külfetine göre taraflara yükletilmesi gerekir. Gider avansı dava şartı iken delil ikamesi avansı dava şartı olarak nitelendirilemeyecektir. Delil ikamesi avansının verilen kesin süre içinde yatırılmaması davanın dava şartı yokluğu ile reddine neden teşkil etmez. Taraf, belirtilen sürede delil avansı giderini yatırmazsa dayandığı o delilden vazgeçmiş sayılır.

Taraflar, dinlenmesini istedikleri tanık ve bilirkişinin veya yapılmasını istedikleri keşif ve sair işlemlerin masraflarını, mahkeme veznesine yatırmaya mecbur olup, hakim tarafından verilen sürede gerekli masrafı vermeyen tarafın talebinden sarfınazar ettiği kabul edilir. Hakimin, bu masrafların yatırılması konusunda verdiği sürenin kesin olduğunu usulünce karara bağladığı hallerde, kesin süreye uymayan tarafın bu delile dayanma olanağı kalmaz. Kesin süre tarafların yanında hakimi de bağlayacağından uyulmaması halinde, gereğinin hakim tarafından hemen yerine getirilmesi gerekir.

Somut olaya gelince; davacı vekili tarafından 25.01.2019 tarihinde hakem heyeti kararına itiraza ilişkin ekteki davanın açıldığı, başvurma ve peşin harçla birlikte gider avansı olarak da 100,00-TL yatırıldığı, davanın ilk aşaması olan dava dilekçesinin davalı tarafa tebliğ edildiği ve tensip tutanağı düzenlendiği, 01.03.2019 tarihinde ara karar ile bilirkişi ücreti olarak 400,00-TL'nin iki hafta içinde ikmal edilmesi için kesin süre verildiği, bu süre içinde bilirkişi ücreti yatırılmadığından itirazın usulden reddine karar verildiği, ancak söz konusu bilirkişi ücretinin davacının dayandığı bilirkişi delili için ödenecek olan delil avansı niteliğinde olduğu, mahkemece 6100 sayılı HMK'nun 114, 120 ve 324. madde hükümlerine aykırı olarak dava şartı olan gider avansı olarak nitelendirme yapıldığı anlaşılmaktadır.

Hal böyle olunca, mahkemece; söz konusu bilirkişi ücretinin delil avansı niteliğinde bulunduğu, davacı tarafından süresinde yatırılmaması halinde o delile dayanmaktan vazgeçmiş sayılacağı ve mevcut delil durumuna göre karar verileceği değerlendirilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, yanlışlıklarla değerlendirme ile itirazın usulden reddine karar verilmiş olması doğru görülmediğinden, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekir.

SONUÇ: Yukarıda birinci ve ikinci bentte açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığının HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz taleplerinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının **Adalet Bakanlığına gönderilmesine**, 15/11/2021 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Yargıtay 4. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/17035

KARAR NO : 2021/4264

Y A R G I T A Y İ L A M I

MAHKEMESİ : Konya 1.Asliye Hukuk mahkemesi
TARİHİ : 17.07.2019
NUMARASI : 2018/187-2019/506
DAVACI : Gülsün Şaka vekili Ayşegül Başkoçak
DAVALILAR : 1-T.C. Sağlık Bakanlığı vekili Hatice Pınar Durusoy
2-T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı vekili Şeyma Kiriktir

Davacı Gülsün Şaka vekili Av.Ayşegül Başkoçak tarafından, davalı T.C. Sağlık Bakanlığı ve T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı aleyhine gününde 22.02.2018 adli yardım talepli olarak verilen dilekçe ile staj eğitimi nedeniyle alacak istenmesi üzerine mahkemece adli yardım talebi reddedilerek yapılan yargılama sonucunda; davanın kabulüne ilişkin 17.07.2019 günlü karara yönelik olarak Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü tarafından kanun yararına bozma talep edilmesi üzerine dosya içerisindeki kağıtlar incelenerek gereği görüldü.

-K A R A R -

Davacı vekili, müvekkilinin Selçuk Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulunda okuduğunu, 2016-2017 yıllarında Karatay 21 no'lu İşgalaman Aile Sağlığı Merkezinde, Beyhekim Devlet Hastanesinde ve Dr. İsmail Işık Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde zorunlu staj yaptığını, ancak ücret ödemediğini belirterek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 100,00'er TL'nin yasal faiziyle davalılardan tahsilini istemiş; 13.03.2019 tarihli islah dilekçesiyle talebini davalı Sağlık Bakanlığı yönünden 1.252,79 TL'ye, davalı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yönünden ise 1.118,28 TL'ye yükseltmiştir.

Davalılardan Sağlık Bakanlığı vekili, davacının müvekkiline bağlı hastanelerde staj yaptığını dair herhangi bir kaydın bulunmadığını belirterek davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Davalılardan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı vekili, davacı ile müvekkili arasında herhangi bir iş akdi ya da sözleşme bulunmadığını, davacının yapmış olduğu çalışmalardan Sağlık Müdürlüğünün sorumlu olduğunu belirterek davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece, alınan bilirkişi raporu doğrultusunda davanın kabulüne karar verilmiştir.

Dava, staj eğitimi nedeniyle alacak istemine ilişkindir.

Adalet Bakanlığı, kararın kanun yararına bozulmasını istemiştir.

Olağanüstü bir kanun yolu olan kanun yararına temyiz amacı; kesin olarak verilen ya da istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşen kararların Yargıtaya incelenmesini ve buna bağlı olarak kanunların uygulanmasında ülke genelinde birliği sağlamak, karar ve hükümlerdeki hukuka aykırılıkları toplum ve birey açısından gidermektir.

Olağanüstü bir kanun yolu olan kanun yararına temyiz kurumunun konusunu oluşturabilecek kanuna aykırılık halleri olağan kanun yolu olan temyiz nedenlerine göre dar ve kısıtlı tutulduğunda kesin hükmün otoritesi korunmuş olacaktır.

Dosya kapsamından, Konya Dr. İsmail Işık Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Müdürlüğü'nün 07.03.2018 tarihli müzekkere cevabında davacının kuruluşlarında staj yapmadığı, kuruluşlarında bulunan Sağlık Bakanlığına bağlı 112 acil ambulansında staj yaptığının bildirildiği anlaşılmaktadır. Mahkemece, müzekkere cevabı gözetilmeksizin eksik araştırma sonucu Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının sorumlu tutulması doğru olmayıp yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olduğundan Adalet Bakanlığının kanun yararına temyiz isteminin kabulüne karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda gösterilen nedenle, Adalet Bakanlığının kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile; 6100 sayılı HMK'nın 363. maddesi uyarınca Konya 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 17.07.2019 günlü 2018/187 Esas ve 2019/506 Karar sayılı hükmünün, hukuki sonuçlarına etkili olmamak kaydı ile kanun yararına **BOZULMASINA**; dosyanın gereği yapılmak üzere Adalet Bakanlığına gönderilmesinc, 07.07.2021 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 4. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/18403

KARAR NO : 2021/6089

YARGITAY İLAMI

MAHKEMESİ : İzmir 1. Tüketici Mahkemesi
TARİHİ : 16/03/2020
NUMARASI : 2020/155- 2020/116
DAVACI : Sadık Kasal vekili Av. Gülizar Koçer
DAVALILAR : 1-Ozan Güneş 2-Ozan İletişim

Taraflar arasındaki haksız eylemden kaynaklanan maddi ve manevi tazminat davasının yapılan yargılaması sonunda; kararda yazılı nedenlerden dolayı davanın dava şartı yokluğundan usulden reddine dair verilen hükmün, Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü tarafından kanun yararına bozulması talep edilmekle, dosya incelendi gereği düşünüldü:

-K A R A R-

Davacı vekili, davacıya ait 5549 6087 2275 3024 numaralı kredi kartı ile rızası dışında 10/03/2017 tarihinde İzmir’de yer alan Ozan İletişim isimli işyerinden 2.850,00 TL tutarında alışveriş yapıldığını, davacının o tarihte İzmir’de misafir olduğunu ve yapılan alışverişin davacıya ait olmadığını belirterek 2.850,00 TL’nin, ayrıca davacının İzmir’e dava açmak için geldiğinden yaptığı masraflar ile 15.000,00 TL maddi ve manevi tazminatın davalılardan tahsiline karar verilmesi isteminde bulunmuştur.

Davalı Ozan Güneş, davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece, 6502 sayılı Yasanın 68/1 maddesinde ve 26/12/2018 tarihli tebliğ gereği dava değeri itibariyle 5.650,00 TL’nin altında kalan uyuşmazlıklarda İlçe Tüketici Hakem Heyetine, 5.650-8.480 TL arası uyuşmazlıklarda ise İl Tüketici Hakem Heyetlerine başvurmanın zorunlu olduğu ve verilecek kararlara karşı da aynı yasanın 70/3 maddesine göre 15 gün içinde Tüketici Mahkemesine itirazın başvurulacağı belirtiltiği, davacı tarafından açılan davada ise dava değerinin 2.850,00 TL olduğu, İlçe Tüketici Hakem Heyetine başvurmadan iş bu davanın açıldığı, bu nedenle 6502 sayılı Yasanın 68/1 maddesindeki dava açılabilmesi şartının gerçekleşmediği gerekçesiyle davanın dava şartı yokluğundan usulden reddine kesin olarak karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığı, kararın kanun yararına bozulmasını istemiştir.

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 1 inci maddesinde kanunun amacı açıklandıktan sonra, “Kapsam” başlıklı 2 nci maddesinde; “Bu Kanun, her türlü tüketici işlemi ile tüketiciye yönelik uygulamaları kapsar.” hükmüne yer verilmiştir. Kanununun 3 üncü maddesinde; Mali alışverişe konu olan; taşınır eşya, konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallar ile elektronik ortamda kullanılmak üzere hazırlanan yazılım, ses, görüntü ve benzeri her türlü gayri maddi malları ifade eder. Satıcı; kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla tüketiciye mal sunan ya da mal sunanın adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi kapsar. Tüketici, ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder şeklinde tanımlanmıştır. Hizmet ise; bir ücret veya menfaat karşılığında yapılan ya da yapılması taahhüt edilen mal sağlama dışındaki her türlü tüketici işleminin konusu olarak tanımlanmıştır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 49 uncu maddesinde ise; "Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür." hükmüne yer verilmiş olup, davacı tarafından asliye hukuk mahkemesinde davalılar aleyhine tazminat davası açabilecektir. Davalılar davacıya ait kredi kartı ile bilgisi dışında yapmış olduğu harcamalarından davacıya karşı haksız fiil hükümlerine göre karşı sorumludur.

Bir hukuki işlemin 6502 sayılı Kanun kapsamında kaldırılmasının kabul edilmesi için; kanunun amacı içerisinde, yukarıda tanımları verilen taraflar arasında, mal ve hizmet satışına ilişkin bir hukuki işlemin olması gerekir.

Dosyanın incelenmesinde, davacı tarafından kredi kartını bilgisi dışında kullanan davalılara karşı bedel iadesi ve tazminat talebi ile dava açıldığı anlaşılmakla, davacıya ait kredi kartına ilişkin sözleşmenin davacı ve kredi kartını veren banka arasında olup somut olayda davalıların üçüncü kişi konumunda olduğu sabittir.

Şu halde, davacıya ait kredi kartının davalılar tarafından bilgisi dışında kullanılması 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun kapsamı dışında olup, davacının davaya konu talebinin 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun haksız fiillere ilişkin hükümleri kapsamında olduğu, dolayısıyla davaya bakmakta asliye hukuk mahkemesinin görevli olduğu anlaşılmakla, mahkemece davanın görev yönünden reddi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı bulunmuş, Adalet Bakanlığı'nın kanun yararına temyiz isteminin kabulüne karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda gösterilen nedenle, Adalet Bakanlığı'nın kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile; 6100 sayılı HMK'nın 363. maddesi uyarınca İzmir 1.Tüketici Mahkemesinin 16.03.2020 günlü 2020/155 Esas ve 2020/116 Karar sayılı hükmünün, hukuki sonuçlarına etkili olmamak kaydı ile kanun yararına **BOZULMASINA**; dosyanın gereği yapılmak üzere Adalet Bakanlığı'na gönderilmesine, 05/10/2021 gününde oybirliğiyle karar verildi.